

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากนำแบบสอบถามโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนและแบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน รวมทั้งแบบสอบถามวิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนาโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองไปสอบจริงกับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้สำหรับการวิจัยนี้แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์แบบสอบถามโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยหาระดับความยากและอำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว และนำมาใช้จริง โดยใช้เทคนิค 27% เช่นเดียวกันกับที่เขียนไว้ในบทที่ 3 ได้ผลดังปรากฏในภาคผนวก
2. หากค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้สูตรของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21¹ (Kuder Richardson Formula) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ .8023 ดังแสดงไว้ในภาคผนวก

จากจำนวนนักเรียน 400 คนที่เป็นตัวอย่างประชากร นักเรียนทำข้อสอบถูกได้คะแนนโดยเฉลี่ย 25.015 คะแนนจาก 40 คะแนน จำแนกนักเรียนเป็นกลุ่มสูง 236 คนและกลุ่มต่ำ 164 คน คิดเป็นร้อยละ 59 และ 41 ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีโน้ตค้นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังข้างล่างนี้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงคิดจำนวนผู้ตอบถูกแต่ละข้อเป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด ดังตารางที่ 3 และ 4

มีโน้ตค้นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี 17 ข้อ เรียงข้อเช่นเดียวกับในตารางที่ 3 และ 5 ดังนี้

¹ George Sachs Adams, loc. cit.

1. ฐานะทางการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 2. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ
 3. ฐานะการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน
 4. การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย
 5. การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อเป็นรากฐานที่ดี
 6. การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางการเมือง
 7. การมีเสรีภาพ
 8. การเคารพกฎหมาย
 9. การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยมาเป็นการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ
 10. ลักษณะของมติมหาชน
 11. ความหมายของคณะรัฐบาล
 12. รัฐบาลผสม
 13. องค์ประกอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
 14. นายกรัฐมนตรีรักษาการคนปัจจุบันของไทย
 15. ความหมายของพรรคการเมือง
 16. ลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์
 17. ลักษณะที่ไม่ใช่ของกลุ่มผลประโยชน์
18. *Case study ของกรณีศึกษาของไทย*
 มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง มี 23 ข้อ เรียงข้อเช่นเดียวกับในตารางที่ 4

และ 6 ดังนี้

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบที่ไม่ใช่แบบประชาธิปไตย
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
5. คุณลักษณะของผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง
6. การแสดงความคิดเห็นและเสนอทางแก้ปัญหา

7. ลักษณะความสนใจทางการเมืองของบุคคล
8. การแสดงความสนใจเหตุการณ์ทางการเมือง
9. การออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
10. เหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
11. ความสำคัญของการเลือกตั้ง
12. หน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
13. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ดี
14. อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบัน
15. การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ 26 มกราคม 2518
16. หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
17. บุคคลที่ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
18. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และ

สื่อมวลชน

19. ข้อปฏิบัติเมื่อมีภัยทางการเมืองที่ร้ายแรงต่อประเทศ
 20. การแสดงความคิดเห็นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล
 21. การเตรียมตัวขั้นต้นเพื่อให้พร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสังคม
 22. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
 23. แหล่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้ประชาชนสามารถมีบทบาททางการเมือง
- ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแต่ละข้อถูก ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้
1. เข้าใจดี ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 75.00 ขึ้นไป
 2. เข้าใจปานกลาง ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 50.00 - 74.99
 3. เข้าใจน้อย ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 49.99 ลงมา

ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้ที่มีมโนทัศน์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ถูกต้อง

มโนทัศน์	โรงเรียนที่								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1	40	68	50	42	72	62	76	56	58.25
2	50	56	28	56	72	60	74	56	56.50
3	62	90	70	54	74	58	82	84	71.75
4	74	82	70	84	76	70	88	86	78.75
5	68	60	80	88	78	52	78	60	70.50
6	76	76	86	88	88	88	90	94	85.75
7	72	72	72	74	84	78	72	82	75.75
8	66	86	72	82	84	74	86	86	79.50
9	74	70	80	86	96	80	94	92	84.00
10	48	22	18	16	34	66	46	34	35.50
11	32	20	14	24	50	36	40	30	30.75
12	84	86	76	92	94	88	96	90	88.25
13	54	64	50	76	86	76	80	80	70.75
14	82	84	82	84	96	64	92	86	83.75
15	34	66	86	48	32	36	58	44	45.50
16	50	76	72	60	62	60	58	46	60.50
17	40	40	58	48	66	56	66	56	53.75

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ขึ้นไปถึง 88.25 มีมโนทัศน์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยถูกต้องที่ 7 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่องรัฐบาลผสม การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยมาเป็นการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีรักษาการคนปัจจุบันของไทย การเคารพกฎหมาย การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย และการมีเสรีภาพ ส่วนนักเรียนที่มีมโนทัศน์ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 30.75 มี 3 เรื่อง เรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อยคือ ความหมายของพรรคการเมือง ลักษณะของมทิมหาชน และความหมายของคณะ
รัฐบาล นอกนั้นนักเรียนมีมโนทัศน์ที่ถูกคองเป็นจำนวนปานกลาง

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้ที่มีมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกคอง

มโนทัศน์	โรงเรียนที่								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1	68	80	68	70	76	66	82	64	71.75
2	54	54	62	52	68	36	72	66	58.00
3	52	42	50	56	64	38	64	36	50.25
4	34	24	20	38	40	32	34	22	30.50
5	58	78	64	64	74	84	72	72	70.75
6	34	38	36	32	34	44	32	48	37.25
7	36	48	44	44	52	52	36	66	47.25
8	56	72	64	78	84	82	84	84	75.50
9	32	28	14	22	36	26	34	42	29.25
10	68	70	74	72	84	78	92	92	78.75
11	44	44	56	52	72	70	72	84	61.75
12	46	42	54	48	56	50	64	60	52.50
13	60	80	62	68	78	80	92	84	75.50
14	80	90	78	78	96	86	88	86	85.25
15	80	70	74	84	88	88	90	86	82.50
16	36	52	42	42	50	32	50	36	42.50
17	64	64	70	60	86	62	80	76	70.25
18	54	54	50	58	50	74	52	50	55.25
19	40	30	46	64	74	74	50	60	54.75
20	64	66	80	76	82	80	82	90	77.50
21	32	44	36	40	60	44	52	30	42.25
22	40	26	70	70	84	78	64	82	64.25
23	64	56	68	68	74	70	70	88	69.75

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ทั้ง 8 โรงเรียน ร้อยละ 75.00 ขึ้นไป ถึง 85.25 มีมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกต้องที่ 6 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่องอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบัน การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ 26 มกราคม 2518 เหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การแสดงความคิดเห็นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ดี และการแสดงความสนใจเหตุการณ์ทางการเมือง ส่วนนักเรียนที่มีมโนทัศน์ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 29.25 มี 6 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่องลักษณะความสนใจทางการเมืองของบุคคล หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การเตรียมตัวขั้นต้นเพื่อให้พร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสังคม การแสดงความคิดเห็นและเสนอทางแก้ปัญหา ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกนั้นนักเรียนมีมโนทัศน์ที่ถูกต้องเป็นจำนวนปานกลาง

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียน กับเพศของนักเรียน ผู้วิจัยจึงคิดคำนวณว่า นักเรียนชายหญิงที่มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องแต่ละข้อขึ้นอยู่กับเพศหรือไม่ จึงได้นำจำนวนนักเรียนชายหญิงที่ตอบถูกผิดจากแบบสอบถามแต่ละข้อมาทดสอบค่าไค สแควร์ชนิด 2×2 ตารางการจร (two by two contingency tables) ทั้ง 2 คอน จำนวน 40 ข้อ ทั้งในตารางที่ 5 และ 6

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ค่าโคสแควร์และร้อยละของนักเรียนอาชีวศึกษาชายหญิงที่ตอบแบบ
สอบถามโน้ตค้นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

มโนทัศน์	จำนวนผู้ตอบถูก				$\chi^2_{(1)}$
	ชาย		หญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	113	56.50	120	60.00	.50
2	97	48.50	129	64.50	10.42**
3	149	74.50	138	69.00	1.49
4	155	77.50	160	80.00	.37
5	135	67.50	147	73.50	1.73
6	164	82.00	179	89.50	4.60*
7	146	73.00	157	78.50	1.65
8	151	75.50	167	83.50	2.56
9	157	78.50	179	89.50	9.00**
10	61	30.50	81	40.50	4.37*
11	50	25.00	73	36.50	6.21*
12	170	85.00	183	91.50	4.07*
13	121	60.50	162	81.00	20.31**
14	169	84.50	166	83.00	.17
15	95	47.50	87	43.50	.65
16	120	60.00	122	61.00	.04
17	100	50.00	115	57.50	2.26

* P < .05

$$.05 \chi^2_{(1)} = 3.84$$

** P < .01

$$.01 \chi^2_{(1)} = 6.64$$

จากตารางที่ 5 ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ใน 7 เรื่อง แสดงว่าการตอบถูกหรือผิด 7 เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียนซึ่งได้แก่เรื่อง

1. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ
2. การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางการเมือง
3. การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยมาเป็นการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ
4. ลักษณะของมคิมหาชน
5. ความหมายของคณะรัฐบาล
6. รัฐบาลผสม
7. องค์ประกอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

นอกนั้นอีก 10 เรื่อง การตอบถูกหรือผิดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียนเลย เพื่อศึกษาว่านักเรียนชายและหญิงมีมีโนทัศน์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงศึกษาจำนวนผู้ตอบถูกแต่ละข้อเป็นร้อยละของจำนวนชายและหญิง โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้คือ

1. เข้าใจดี ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 75.00 ขึ้นไป
2. เข้าใจปานกลาง ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 50.00 - 74.99
3. เข้าใจน้อย ถ้านักเรียนตอบถูกร้อยละ 49.99 ลงมา

ปรากฏว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ขึ้นไปถึง 85.00 มีมีโนทัศน์ที่ถูกต้องที่ 6 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง รัฐบาลผสม นายกรัฐมนตรีรักษาการ คนปัจจุบันของไทย การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยมาเป็นการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย และการเคารพกฎหมาย ส่วนนักเรียนชายที่มีมีโนทัศน์ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 25.00 มี 4 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ความหมายของพรรคการเมือง ลักษณะของมคิมหาชน และความหมายของคณะรัฐบาล นอกนั้น นักเรียนชายมีมีโนทัศน์ที่ถูกต้องจำนวนปานกลาง

นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ขึ้นไปถึง 91.50 มีมีโนทัศน์ที่ถูกต้องที่ 8 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือเรื่อง รัฐบาลผสม การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทาง

การเมือง การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยเป็นการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ การเคารพกฎหมาย นายกรัฐมนตรีรักษาการคนปัจจุบันของไทย ในฐานะการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย องค์ประกอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และการมีเสรีภาพ ส่วนนักเรียนหญิงที่มีน้ำหนักตัวถูกต้อต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 36.50 มี 3 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง ความหมายของพรรคการเมือง ลักษณะของมคิมหาชน และความหมายของคณะรัฐบาล นอกนั้นนักเรียนหญิงมีน้ำหนักตัวที่ถูกต้อจำนวนปานกลาง

fp: มหาวชิราวุธวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าไคสแควร์ และร้อยละของนักเรียนอาชีวศึกษาชายหญิงที่ตอบแบบ สอบมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

(8-86) 6.64

มโนทัศน์	จำนวนผู้ตอบถูก				$\chi^2_{(1)}$
	ชาย		หญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	141	70.50	146	73.00	.31
2	118	59.00	114	57.00	.16
3	95	47.50	106	53.00	1.21
4	50	25.00	72	36.00	5.71*
5	137	68.50	146	73.00	.98
6	71	35.50	78	39.00	.52
7	90	45.00	99	49.50	.81
8	135	67.50	167	83.50	13.84**
9	58	29.00	59	29.50	.01
10	151	75.50	164	82.50	2.52
11	108	54.00	139	69.50	10.17**
12	104	52.00	106	53.00	.04
13	142	71.00	160	80.00	4.38*
14	166	83.00	175	87.50	1.61
15	153	76.50	177	88.50	9.97**

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มโนทัศน์	จำนวนผู้ตอบถูก				$\chi^2_{(1)}$
	ชาย		หญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
16	85	42.50	85	42.50	0
17	138	69.00	143	71.50	.30
18	101	50.50	120	60.00	3.65
19	82	41.00	137	68.50	30.53**
20	145	72.50	165	82.50	5.73*
21	78	39.00	91	45.50	1.73
22	101	50.10	156	78.00	32.92**
23	131	65.50	148	74.00	3.42

$$*P < .05 \quad .05 \chi^2_{(1)} = 3.84$$

$$**P < .01 \quad .01 \chi^2_{(1)} = 6.64$$

จากตารางที่ 6 ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ใน 8 เรื่อง แสดงว่าการตอบถูกหรือผิด 8 เรื่องนั้นขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียนซึ่งได้แก่เรื่อง

1. ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. การแสดงความสนใจเหตุการณ์ทางการเมือง
3. ความสำคัญของการเลือกตั้ง
4. การใช้สิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้งที่ดี
5. การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ 26 มกราคม 2518
6. ข้อปฏิบัติเมื่อมีภัยทางการเมืองที่ร้ายแรงต่อประเทศ
7. การแสดงความคิดเห็นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล
8. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

นอกนั้น 15 เรื่อง การตอบถูกหรือผิดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียนเลย

เพื่อคว้านักเรียนชายและหญิงที่มีโน้ตส์การมีส่วนร่วมทางการ เมืองที่ถูกคองมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงคิดจำนวนผู้ตอบถูกแต่ละข้อเป็นร้อยละของจำนวนชายและหญิง โดยใช้เกณฑ์เกี่ยวกับที่กล่าวมาแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ขึ้นไปถึง 83.00 มีมีโน้ตส์ที่ถูกคองคือ 3 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบัน การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ 26 มกราคม 2518 และเหตุผลที่คองมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนนักเรียนชายที่มีมีโน้ตส์ที่ถูกคองต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 25.00 มี 8 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะความสนใจทางการเมืองของบุคคล หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ข้อปฏิบัติเมื่อมีภัยทางการเมืองที่ร้ายแรงต่อประเทศ การเตรียมตัวขั้นต้นเพื่อให้พร้อมที่จะรับผิดชอบคอสังคัม การแสดงความคิดเห็นและเสนอทางแก้ปัญหา การออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการ เมือง นอกนั้นมีมีโน้ตส์ที่ถูกคองจำนวนปานกลาง

นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ขึ้นไปถึง 88.50 มีมีโน้ตส์ที่ถูกคองคือ 7 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ 26 มกราคม 2518 อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบัน การแสดงความคิดเห็นเหตุการณ์ทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล เหตุผลที่คองมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ดี และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ นักเรียนหญิงที่มีมีโน้ตส์ที่ถูกคองต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ลงมาถึง 29.50 มี 6 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือเรื่อง ลักษณะความสนใจทางการเมืองของบุคคล การเตรียมตัวขั้นต้นเพื่อให้พร้อมที่จะรับผิดชอบคอสังคัม หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นและเสนอทางแก้ปัญหา ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการ เมือง และการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกนั้นมีมีโน้ตส์ที่ถูกคองจำนวนปานกลาง

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมีโน้ตส์การมีส่วนร่วมทางการ เมืองที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนกับการแสดงออกของนักเรียน ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์การ แสดงออกของ

นักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจำนวน 236 คน และ 164 คน ตามลำดับ โดยหาอัตรา
ร้อยละของคำตอบแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ ดังแสดงในตารางที่ 7, 8, 9, 10
และ 11 และหาการร้อยละกับทดสอบค่าไคสแควร์ดังแสดงในตารางที่ 12, 13 และ 14

ตารางที่ 7 ร้อยละของนักเรียนที่ชอบติดตามข่าวในหนังสือพิมพ์แต่ละประเภท

ข้อที่	ข่าวที่ชอบติดตามในหนังสือพิมพ์	กลุ่มนักเรียนจำแนกตามผลการสอบ		รวม
		สูง	ต่ำ	
1	ข่าวกีฬา	12.29 (29)	12.20 (20)	12.25 (49)
2	ข่าวเศรษฐกิจ	22.03 (52)	17.07 (28)	20.00 (80)
3	ข่าวการเมือง	45.34 (107)	37.80 (62)	42.25 (169)
4	ข่าวบันเทิงและสังคมชุมชน	16.10 (38)	21.34 (35)	18.25 (73)
5	สารคดี	15.68 (37)	8.54 (14)	12.75 (51)
6	ปัญหาชีวิต	8.87 (20)	11.59 (19)	9.75 (39)
7	ปัญหาสุขภาพ	5.93 (14)	4.88 (8)	5.50 (22)
จำนวนคนที่ตอบ		236	164	400

ตารางที่ 8 ร้อยละของนักเรียนที่ฟังการอภิปรายแต่ละประเภท

ข้อที่	หัวข้ออภิปรายที่นักเรียนชอบฟัง	กลุ่มนักเรียนจำแนกตามผลการสอบ มีโน้ตค้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง		รวม
		สูง	ต่ำ	
1	การเมือง	45.21 (99)	32.39 (46)	40.17 (145)
2	เศรษฐกิจ	19.63 (43)	26.06 (37)	22.16 (80)
3	สังคม	37.90 (83)	39.44 (56)	38.50 (139)
4	บันเทิงและอื่น ๆ *	9.13 (20)	17.61 (25)	12.47 (45)
จำนวนคนที่ตอบ		219**	142***	361

* อื่น ๆ ได้แก่หัวข้ออภิปรายเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปและสารคดีที่มีประโยชน์

** นักเรียนกลุ่มสูงที่ตอบไม่เคยฟังการอภิปรายมี 17 คน

*** นักเรียนกลุ่มต่ำที่ตอบไม่เคยฟังการอภิปรายมี 22 คน

ตารางที่ 9 ร้อยละของนักเรียนที่ชอบชมนิทรรศการแต่ละประเภท

ข้อที่	ประเภทของนิทรรศการ	กลุ่มนักเรียนจำแนกตามผลการสอบ มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง		รวม
		สูง	ต่ำ	
1	การเมือง	28.57 (62)	24.03 (31)	26.88 (93)
2	เศรษฐกิจ	18.90 (41)	19.38 (25)	19.08 (66)
3	การแสดงสินค้า	34.10 (74)	38.53 (51)	36.12 (125)
4	วิชาการและอื่น ๆ *	18.43 (40)	17.05 (22)	17.92 (62)
จำนวนคนที่ตอบ		217**	129***	346

* อื่น ๆ ได้แก่นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศึกษา ศิลปหัตถกรรม

** นักเรียนกลุ่มสูงที่ตอบไม่เคยดูนิทรรศการ 19 คน

*** นักเรียนกลุ่มต่ำที่ตอบไม่เคยดูนิทรรศการ 35 คน

ตารางที่ 10 ร้อยละของนักเรียนที่เห็นความเห็นควยในการกุนิทรศการ

ข้อที่	ความเห็นเกี่ยวกับนิทรศการ ที่ชม	กุ่มนักเรียนจำแนกตามผลการสอบ มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง		รวม
		สูง	ต่ำ	
1	เห็นควยทุกอยาง	7.83 (17)	14.73 (19)	10.41 (36)
2	เห็นควยบางอยาง	35.49 (77)	25.58 (33)	31.79 (110)
3	ทอง คริทรองควยเหตุผลก่อน จึงจะเชื่อ	50.69 (110)	48.06 (62)	49.71 (172)
4	เฉย ๆ	5.99 (13)	11.63 (15)	8.09 (28)
จำนวนคนที่ตอบ		217	129	346

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ร้อยละของนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละประเภท

ข้อที่	กิจกรรมที่นักเรียนเคยเข้าร่วม	กลุ่มนักเรียนจำแนกตามผลการสอบ มีโน้ตส์การมีส่วนร่วมทางการเมือง		รวม
		สูง	ต่ำ	
1	การละเล่น เช่น กีฬา	37.71 (89)	32.32 (53)	35.50 (142)
2	การบันเทิง เช่น คอนเสิร์ต ละคร	27.97 (66)	32.93 (54)	30.00 (120)
3	ด้านวิชาการ เช่น การอภิปราย ทางการเมือง	17.79 (42)	23.17 (38)	20.00 (80)
4	กิจกรรมอื่น ๆ	16.53 (39)	11.58 (19)	14.50 (58)
จำนวนคนที่ตอบ		236	164	400

* อื่น ๆ ได้แก่ ค่ายอาสาพัฒนา จัดทัศนศึกษา จัดนิทรรศการ งานชุมนุมต่าง ๆ ทำหนังสือโรงเรียน และศิลปหัตถกรรม

จากตารางที่ 7, 8, 9, 10 และ 11 ตามลำดับ จะเห็นว่าในการติดตามข่าวหนังสือพิมพ์นั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 42.25 ชอบติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมือง อันดับรองลงมาคือร้อยละ 20.00 ชอบติดตามข่าวเศรษฐกิจ นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 5.50 ชอบติดตามปัญหาสุขภาพ เมื่อพิจารณาดูปรากฏว่านักเรียนกลุ่มสูงติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองร้อยละ 45.34 ส่วนกลุ่มต่ำมีเพียงร้อยละ 37.80

นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 40.17 ชอบฟังการอภิปรายเกี่ยวกับการเมือง อันดับรองลงมาคือ หัวข้อเกี่ยวกับสังคมร้อยละ 38.50 และเกี่ยวกับเศรษฐกิจร้อยละ 22.16

นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 12.47 ชอบฟังหัวข้ออภิปรายเกี่ยวกับบันเทิงและอื่น ๆ เมื่อพิจารณาปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มสูงร้อยละ 45.21 ชอบฟังหัวข้ออภิปรายที่เกี่ยวกับการเมือง ส่วนกลุ่มต่ำมีเพียงร้อยละ 32.39 ที่ชอบฟังหัวข้อดังกล่าว

นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 36.12 ชอบชมนิทรรศการเกี่ยวกับการแสดงสินค้า อันดับรองลงมาคือร้อยละ 26.88 ชอบชมนิทรรศการทางการเมือง และร้อยละ 19.08 ชอบชมนิทรรศการทางเศรษฐกิจ นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 17.92 ที่ชอบชมนิทรรศการเกี่ยวกับวิชาการและอื่น ๆ เมื่อพิจารณาปรากฏว่านักเรียนกลุ่มสูงร้อยละ 28.57 ชอบชมนิทรรศการทางการเมือง ส่วนนักเรียนกลุ่มต่ำร้อยละ 24.03 ชอบชมนิทรรศการดังกล่าว

นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 49.71 จะคงครีทรองควยเหตุผลก่อนจึงจะเชื่อหรือเห็นควย เมื่อชมนิทรรศการนั้น อันดับรองลงมาคือร้อยละ 31.79 จะเห็นควยบางอย่าง และร้อยละ 10.41 จะเห็นควยทุกอย่าง นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 8.09 ที่รู้สึกเฉย ๆ เมื่อพิจารณาปรากฏว่านักเรียนกลุ่มสูงร้อยละ 50.69 จะคงครีทรองควยเหตุผลก่อนจึงจะเชื่อ และนักเรียนกลุ่มต่ำมีร้อยละ 48.06 ที่จะคงครีทรองควยเหตุผลก่อนจึงจะเชื่อ

กิจกรรมที่นักเรียนเคยเข้าร่วม นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 35.50 เคยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการละเล่น เช่น กีฬา อันดับรองลงมาคือร้อยละ 30.00 เคยเข้าร่วมกิจกรรมการบันเทิง ร้อยละ 20.00 เคยเข้าร่วมกิจกรรมคานวิชาการ นอกนั้นร้อยละ 14.50 เข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เมื่อพิจารณาปรากฏว่านักเรียนกลุ่มสูงเคยเข้าร่วมกิจกรรมคานวิชาการ เช่น การอภิปรายทางการเมืองร้อยละ 17.79 ส่วนนักเรียนกลุ่มต่ำร้อยละ 23.17 ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมือง

แทบทุกประเภท

ตารางที่ 12 การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนจำแนกตามผลการสอบมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

รายการที่	การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการแสดงออก								χ^2
		สนใจมาก		สนใจ		เฉย ๆ		ไม่สนใจ		
		สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
1.	การสนใจติดตามข่าวในหนังสือพิมพ์	25.00	28.66	70.76	60.36	3.81	8.54	.43	2.44	8.96 *
		(59)	(47)	(167)	(99)	(9)	(14)	(1)	(4)	
2.	การสนใจนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาลและชาวการเมืองต่างประเทศ	24.58	27.44	68.83	55.49	9.32	12.80	1.27	4.27	6.26
		(58)	(45)	(153)	(91)	(22)	(21)	(3)	(7)	
3.	การสนใจเข้าร่วมโครงการงานบางประเภทที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชน	15.25	26.83	72.88	46.95	8.47	20.12	3.40	6.10	28.42 **
		(36)	(44)	(172)	(77)	(20)	(33)	(8)	(10)	
4.	การสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในโรงเรียน	35.17	34.15	53.81	43.90	8.47	13.41	2.54	8.54	11.14 *
		(83)	(56)	(127)	(72)	(20)	(22)	(6)	(14)	
5.	การสนใจข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงานเกี่ยวกับสภานักเรียน	27.54	30.49	60.59	45.73	7.63	19.51	4.24	4.27	19.15 **
		(65)	(50)	(143)	(75)	(18)	(32)	(10)	(7)	

$$* P < .05$$

$$.05 \chi^2_{(3)} = 7.82$$

$$** P < .01$$

$$.01 \chi^2_{(3)} = 11.34$$

จากตารางที่ 12 ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ใน 4 เรื่อง แสดงว่าการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนขึ้นอยู่กับกลุ่มของนักเรียน คือเรื่อง การสนใจติดตามข่าวในหนังสือพิมพ์ การสนใจเข้าร่วมโครงการบางประเภทที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชน การสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในโรงเรียน และการสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงานเกี่ยวกับสถานักเรียน หมายความว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจแตกต่างกัน ยกเว้นเรื่อง นโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล และข่าวการเมืองของประเทศที่นักเรียนมีความสนใจไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนจำแนกตามผลการสอบโมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

รายการที่	การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความถี่ที่ระบุดังกล่าวของนักเรียนในการแสดงออก								χ^2
		บ่อยมาก		บ่อย		นาน ๆ ครั้ง		ไม่เลย		
		สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
1	การวิจารณ์หรืออภิปรายเกี่ยวกับข่าวทางการเมือง	5.08 (12)	7.93 (13)	33.90 (80)	33.54 (55)	51.70 (122)	46.34 (76)	9.32 (22)	12.19 (20)	2.58
2	การศึกษาข้อเท็จจริงก่อนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์บ้านเมือง	8.05 (19)	11.58 (19)	44.07 (104)	47.56 (78)	41.52 (98)	30.49 (50)	6.36 (15)	10.37 (17)	6.66
3	การสนใจกิจกรรมต่าง ๆ โดยอ่านหนังสือพิมพ์หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ	11.86 (28)	12.80 (21)	53.81 (127)	46.95 (77)	32.20 (76)	32.93 (54)	2.13 (5)	7.32 (12)	7.13
4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เสียสละเพื่อส่วนรวม	8.05 (19)	16.46 (27)	26.70 (63)	33.54 (55)	57.20 (135)	37.20 (61)	8.05 (19)	12.80 (21)	17.58**

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการที่	การแสดงผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง	ความถี่ร้อยละของนักเรียนในการแสดงออก								χ^2
		บ่อยมาก		บ่อย		นาน ๆ ครั้ง		ไม่เลย		
		สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
5	การฟังการอภิปรายเกี่ยวกับชาติเห็น หรือกิจกรรมต่าง ๆ	6.36	20.73	27.54	25.61	58.90	40.24	7.20	13.42	26.86**
		(15)	(34)	(65)	(42)	(139)	(66)	(17)	(22)	
6	การวิจารณ์หรืออภิปรายหลังจากไปฟัง การอภิปรายแล้ว	13.98	15.24	47.04	40.85	33.05	31.71	5.93	12.20	5.46
		(33)	(25)	(111)	(67)	(78)	(52)	(14)	(20)	
7	การรวมเดินขบวน	.85	7.93	8.05	18.29	44.07	32.32	47.03	41.46	25.29**
		(2)	(13)	(19)	(30)	(104)	(53)	(111)	(68)	
8	การฟังการหาเสียงของพรรคการเมือง	4.24	8.54	12.71	20.21	50.00	41.46	33.05	29.88	8.18*
		(10)	(14)	(30)	(33)	(118)	(68)	(78)	(49)	
9	การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ โรงเรียน	30.51	28.66	52.96	44.51	12.29	15.85	4.24	10.98	8.68*
		(72)	(47)	(125)	(73)	(29)	(26)	(10)	(18)	

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการที่	การ"แสดงออก"เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ทางการ เมือง	ความถี่"ร้อยละ"ของนักเรียนในการ"แสดงออก"								χ^2
		4		3		2		1		
		ชดยมาก	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เลย	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
10	การ"แสดง"ข้อคิดหรือขอเสนอแนะ"เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	(สูง)	(ต่ำ)	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
		8.48	15.24	27.54	20.12	41.95	38.42	22.03	26.22	
		(20)	(25)	(65)	(33)	(99)	(63)	(52)	(43)	7.13

* $P < .05$ $.05 \chi^2_{[3]} = 7.82$
 ** $P < .01$ $.01 \chi^2_{[3]} = 11.34$

จากตารางที่ 13 ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ใน 5 เรื่อง แสดงว่าการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนขึ้นอยู่กับกลุ่มของนักเรียนคือเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เสียสละเพื่อส่วนรวม การฟังการอภิปรายเกี่ยวกับข้อคิดหรือกิจกรรมต่าง ๆ การร่วมเดินขบวน การฟังการหาเสียงของพรรคการเมือง และการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน หมายความว่า"การ"แสดงออกของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม"แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการวิจารณ์หรืออภิปรายเกี่ยวกับชาวทางการเมือง การศึกษาข้อเท็จจริงก่อน"แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์ภายในเมือง การสนใจกิจกรรมต่าง ๆ โดยอ่านหนังสือพิมพ์หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ การวิจารณ์หรืออภิปรายหลังจาก ไปฟังการอภิปราย"แล้วและการ"แสดงข้อคิดหรือขอเสนอแนะ"เพื่อปรับปรุงโรงเรียนที่นักเรียนมีการ"แสดงออกไม่"แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
จำแนกตามผลการสอบมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การแสดงออกเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ทางการเมือง	ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการแสดงออก								χ^2
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		เฉย ๆ		ไม่เห็นด้วย		
	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	
การเห็นด้วยกับการ เกินขอบนประท้วง คัดค้าน เรียกร้อง สนับสนุนต่าง ๆ	4.66	13.41	29.24	26.83	26.69	26.83	39.41	32.93	10.29*
	(11)	(22)	(69)	(44)	(63)	(44)	(93)	(54)	

$$* P < .05 \quad .05 \chi^2_{[3]} = 7.82$$

จากตารางที่ 14 ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า การแสดงออกของนักเรียนในเรื่องการเห็นด้วยกับการเกินขอบนประท้วง คัดค้าน เรียกร้อง สนับสนุนต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับกลุ่มของนักเรียน หมายความว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่แสดงออกแตกต่างกัน

6. ครูผู้สอนวิชาหน้าที่พลเมืองที่เป็นตัวอย่างประชากรมีคุณสมบัติดังแสดงไว้ใน
ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ลักษณะโดยทั่วไปเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน

เพศ (คน)	สภาพการ สมรส (คน)	อายุ ปี (คน)	วุฒิสามัญ		วุฒิครู		ระยะเวลาที่สอน				
			วุฒิ (คน)	(คน)	วุฒิ (คน)	(คน)	ปี	เคยสอน มาแล้ว (คน)	เคยสอน สั่งคมศึกษา (คน)		
ชาย 6	สมรสแล้ว	8	21-30	5	ม.3	1	ไม่มีวุฒิ	3	1-5	4	7
หญิง 7	โสด	5	31-40	3	ม.6(มศ. ๓)	6	ป.ป.	1	6-10	1	3
			41-50	3	มศ. 5	1	พม.	2	11-15	1	2
			51-60	2	ศบ.	1	ป. กศ. คน	1	16-20	3	0
					ศบ., นบ.	1	ป. กศ. สูง	1	21-25	2	0
					อบ.	1	ศศ. บ.	1	26-30	2	1
					รป.	1	กศ. บ.	3			
					นบ.	1	คป.	1			
รวม 13	13	13		13		13		13		13	13

7. เพื่อศึกษาวิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนาในทัศนการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง (เฉพาะตอนที่ 2 จำนวน 23 ข้อ) ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของครูจำนวน 13 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 7 คน จาก 8 โรงเรียน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแบบประเมินค่าดังกล่าวไว้ใน บทที่ 3 มาคำนวณหาหามัธยิมเลขคณิตของคะแนนวิธีสอนแต่ละวิธีในแต่ละข้อของครูทั้งหมดและ หามัธยิมเลขคณิตรวมของคะแนนวิธีสอนแต่ละวิธีรวมทุกข้อของครูแต่ละโรงเรียน ดังตารางที่ 16 และ 17 โดยจัดเรียงลำดับโรงเรียนและวิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนาในทัศนการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ดังนี้

การจัดเรียงลำดับโรงเรียนจัดเรียงตามตัวเลขในตารางที่ 17 ดังนี้

1. วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ
2. โรงเรียนช่างกลพระรามหก
3. โรงเรียนการช่างอินทราชัย
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครไค
5. วิทยาลัยโชติเวช
6. โรงเรียนพัฒนวิชาการสามเสน
7. วิทยาลัยพัฒนวิชาการพระนคร
8. โรงเรียนตั้งตรงจิตรพัฒนวิชาการ

วิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนาโน้ตศัณการมีส่วนร่วมทางการ เมืองจัดเรียงตาม
ตัวเลขในตารางที่ 16 และ 17 ดังนี้

1. บรรยาย
2. สอนตามแบบเรียน
3. ให้คนควหาหาความรู้
4. สอนโดยการตั้งคำถาม
5. อภิปรายแสดงความคิดเห็น
6. ไขข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
7. วิธีแก้ปัญหา
8. สว่างสถานการณ์จำลอง
9. การแสดงบทบาท
10. ฝึกทักษะการมีส่วนร่วม
11. ใช้วิทยากร
12. ใช้อุปกรณ์การสอน

ตารางที่ 16 วิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนาในทัศนการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักเรียนในแต่ละขอ

วิธีสอน	คะแนนและมัชฌิมเลขคณิตของวิธีสอนของครูแต่ละวิธีในแต่ละขอ											
	1		2		3		4		5		6	
มัชฌิม	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}
1	26	2.00	7	.54	7	.54	7	.54	9	.69	13	1.00
2	19	1.46	8	.62	13	1.00	11	.85	17	1.31	21	1.62
3	28	2.15	11	.85	7	.54	12	.92	13	1.00	16	1.23
4	15	1.15	9	.69	10	.77	18	1.38	17	1.31	19	1.46
5	16	1.23	9	.69	7	.54	16	1.23	17	1.31	20	1.54
6	13	1.00	7	.54	6	.46	9	.69	15	1.15	14	1.08
7	19	1.46	6	.46	8	.62	11	.85	16	1.23	18	1.38
8	18	1.38	7	.54	10	.77	15	1.15	12	.92	23	1.77
9	26	2.00	8	.62	8	.62	9	.69	13	1.00	13	1.00
10	21	1.62	9	.69	6	.46	12	.92	16	1.23	8	.62
11	26	2.00	11	.85	10	.77	9	.69	12	.92	10	.77
12	24	1.85	12	.92	7	.54	9	.69	10	.77	13	1.00
13	23	1.77	9	.69	6	.46	16	1.23	21	1.62	14	1.08
14	14	1.08	10	.77	5	.38	12	.92	11	.85	8	.62
15	14	1.08	5	.38	10	.77	16	1.23	13	1.00	9	.69
16	23	1.77	8	.62	8	.62	15	1.15	15	1.15	12	.92
17	18	1.38	9	.69	8	.62	13	1.00	14	1.08	10	.77
18	16	1.23	9	.69	10	.77	9	.69	13	1.00	14	1.08
19	14	1.08	10	.77	7	.54	13	1.00	11	.85	7	.54
20	13	1.00	9	.69	10	.77	11	.85	18	1.38	22	1.69
21	21	1.62	7	.54	14	1.08	10	.77	13	1.00	10	.77
22	23	1.77	15	1.15	10	.77	14	1.08	12	.92	12	.92
23	16	1.23	9	.69	7	.54	13	1.38	14	1.08	23	1.77

ตารางที่ 16 (ต่อ)

วิธีสอน	คะแนนและมัธยัมเลขคณิตของวิธีสอนของครูแต่ละวิชาในแต่ละขอ											
	7	8		9		10		11		12		
มโนทัศน์ x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	x	\bar{x}	
1	3	.23	1	.08	3	.23	5	.38	1	.08	1	.08
2	6	.46	2	.15	4	.31	5	.38	2	.15	2	.15
3	6	.46	2	.15	5	.38	8	.62	4	.31	2	.15
4	4	.31	3	.23	9	.69	6	.46	4	.31	4	.31
5	7	.54	3	.23	6	.46	9	.49	3	.23	4	.31
6	11	.85	3	.23	5	.38	4	.31	3	.23	4	.31
7	7	.54	3	.23	6	.46	6	.46	3	.23	3	.23
8	4	.31	4	.31	4	.34	6	.46	2	.15	3	.23
9	6	.46	6	.46	5	.38	7	.54	3	.23	4	.31
10	5	.38	6	.46	3	.23	5	.38	2	.15	3	.23
11	4	.31	2	.15	2	.15	5	.38	2	.15	5	.38
12	4	.31	4	.31	3	.23	6	.46	3	.23	2	.15
13	8	.62	3	.23	2	.15	5	.38	5	.38	3	.23
14	3	.23	2	.15	1	.08	2	.15	1	.08	2	.15
15	4	.31	2	.15	2	.15	4	.31	2	.15	2	.15
16	7	.54	2	.15	3	.23	2	.15	2	.15	2	.15
17	6	.46	3	.23	3	.23	2	.15	3	.23	1	.08
18	2	.15	3	.23	5	.38	4	.31	4	.31	3	.23
19	9	.69	7	.54	6	.46	5	.38	3	.23	3	.23
20	5	.38	4	.31	4	.31	7	.54	3	.23	2	.15
21	7	.54	7	.54	9	.69	8	.62	4	.31	2	.15
22	6	.46	5	.38	3	.23	4	.31	2	.15	3	.23
23	6	.46	5	.38	3	.23	5	.38	2	.15	3	.23

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่า มโนทัศน์ข้อที่ 1 เรื่องลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ ครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 2 เรื่องลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบที่ไม่ใช่แบบประชาธิปไตย โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การบรรยาย วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือการสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 3 เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง และการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 4 เรื่องลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือครูสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุด คือการสร้างสถานการณ์จำลอง

มโนทัศน์ข้อที่ 5 เรื่องคุณลักษณะของผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง และการใช้วิทยากร

มโนทัศน์ข้อที่ 6 เรื่องการแสดงความคิดเห็นและเสนอทางแก้ปัญหา โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือการสร้างสถานการณ์จำลอง และการใช้วิทยากร

มโนทัศน์ข้อที่ 7 เรื่องลักษณะความสนใจทางการเมืองของบุคคล โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง ใช้วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 8 เรื่องการแสดงความสนใจเหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือการใช้การบรรยาย วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ ใช้วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 9 เรื่องการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยแล้ว ครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้วิทยาการ

มโนทัศน์ข้อที่ 10 เรื่องเหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การแสดงบทบาท การใช้อุปกรณ์การสอนและการใช้วิทยาการ

มโนทัศน์ข้อที่ 11 เรื่องความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทและการใช้วิทยาการ

มโนทัศน์ข้อที่ 12 เรื่องหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การแสดงบทบาท การใช้วิทยาการและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 13 เรื่องการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ดี โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้อุปกรณ์การสอนและการแสดงบทบาท

มโนทัศน์ข้อที่ 14 เรื่องอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบัน โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การใช้อุปกรณ์การสอน การแสดงบทบาทและการใช้วิทยาการ

มโนทัศน์ข้อที่ 15 เรื่องการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การสอนโดยการตั้งคำถามเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การบรรยาย วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาท การใช้วิทยาการและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 16 เรื่องหลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาใช้การสอนโดยการตั้ง

คำถามและใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือการแสดงบทบาท การสร้างสถานการณ์จำลอง การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 17 เรื่องบุคคลที่ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การแสดงบทบาท การใช้วิทยากร การสร้างสถานการณ์จำลอง การฝึกทักษะการมีส่วนร่วมและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 18 เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และสื่อมวลชน โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้การสอนแบบบรรยายเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือ ใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้อุปกรณ์การสอนและใช้วิธีการแก้ปัญหา

มโนทัศน์ข้อที่ 19 เรื่องข้อปฏิบัติเมื่อมีภัยทางการเมืองที่ร้ายแรงต่อประเทศ โดยเฉลี่ยวแล้ว ครูใช้การสอนแบบบรรยายมากที่สุด อันับรองลงมาคือ การสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 20 เรื่องการแสดงความคิดเห็นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้วิธีสอนแบบใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 21 เรื่องการเตรียมตัวขั้นต้นเพื่อให้พร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุด คือการใช้อุปกรณ์การสอน

มโนทัศน์ข้อที่ 22 เรื่องความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การแสดงบทบาท การใช้อุปกรณ์การสอนและการใช้วิทยากร

มโนทัศน์ข้อที่ 23 เรื่องแหล่งอ่านยวความสะดวกที่ช่วยให้ประชาชนสามารถมีบทบาททางการเมืองได้ โดยเฉลี่ยวแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันับหนึ่ง อันับรองลงมาคือสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การแสดงบทบาท การใช้อุปกรณ์การสอนและการใช้วิทยากร

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า มีโน้ตส์จำนวน 15 ข้อที่ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายมาก เป็นอันดับหนึ่ง และอีก 3 ข้อใช้วิธีสอนตั้งกล่าว เป็นอันดับสอง มีโน้ตส์จำนวน 6 ข้อที่ครูใช้วิธีสอนแบบใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่งและอีก 6 ข้อใช้วิธีสอนตั้งกล่าวเป็นอันดับสอง มีโน้ตส์จำนวน 1 ข้อที่ครูใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง และอีก 8 ข้อใช้วิธีสอนตั้งกล่าวเป็นอันดับสอง มีโน้ตส์จำนวน 1 ข้อที่ครูใช้วิธีสอนโดยการตั้งคำถามเป็นอันดับหนึ่ง และอีก 6 ข้อใช้วิธีสอนตั้งกล่าวเป็นอันดับสอง มีโน้ตส์จำนวน 1 ข้อที่ครูให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เป็นอันดับสอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 วิธีสอนที่ครูใช้ปลูกฝังและพัฒนามโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนแยกตามโรงเรียน

วิธีสอน	คามัชฌิมเลขคณิตของวิธีสอนของครูแต่ละวิธีของแต่ละโรงเรียน												
	โรงเรียน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	27.5	5.0	2.5	22.0	39.0	13.0	2.5	1.0	1.5	0.5	0	0	
2	31.0	23.0	9.0	26.0	41.0	37.0	5.0	2.0	11.0	21.0	1.0	1.0	
3	43.0	32.0	18.0	22.5	11.5	21.5	0	0	0	2.0	3.0	4.5	
4	22.0	0	9.0	12.0	8.0	20.0	2.0	0	4.0	3.0	0	1.0	
5	53.0	48.5	55.5	53.5	57.0	58.5	47.5	33.5	36.5	42.5	26.0	26.0	
6	33.0	3.0	3.5	13.0	4.0	21.0	0	0	0	0	0	0	
7	32.5	0	3.0	4.5	9.0	9.5	3.5	1.5	0	0	0	0	
8	15.0	4.0	11.0	11.0	32.0	25.0	17.0	8.0	5.0	6.0	4.0	0	
คามัชฌิม													
เลขคณิต	34.31	15.69	14.92	21.54	24.77	25.31	10.00	6.31	7.38	9.23	4.85	4.85	
รวม													

จากการวางที่ 17 จะเห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น สอนโดยการตั้งคำถาม สอนตามแบบเรียน ทัศนศึกษาหาความรู้ ใช้วีซีดีแก้ปัญหา ฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การแสดงบทบาท การสร้างสถานการณ์จำลองตามลำดับ และวิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ ใช้วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน

8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนของครูกับมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบคะแนนมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน (เฉพาะตอนที่ 2 จำนวน 23 ข้อ) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนทั้ง 8 โรงเรียน

แหล่งแห่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	7	700.34	100.05	5.99*
ภายในกลุ่ม	392	6549.06	16.71	
รวม	399	7249.40		

$$*P < .05 \quad F_{392}^7 \cdot .05 = 2.03$$

จากการวางที่ 18 จะเห็นว่า นักเรียนทั้ง 8 โรงเรียนมีมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมโนทัศน์ระหว่างโรงเรียนเป็นคู่ ๆ ด้วยวิธีของคันทัน (Duncan's New Multiple Range Tests) ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความแตกต่างระหว่างคะแนนโน้ตศักรที่มีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักเรียนโดยเฉลี่ยระหว่าง 8 โรงเรียน

โรงเรียน ที่	\bar{x}	1	2	3	4	6	7	8	5	R.
1	11.90		.54	.80	1.46	2.16*	3.20*	3.34*	3.72*	1.61
2	12.44			.26	.92	1.62	2.66*	2.80*	3.18*	1.69
3	12.70				.66	1.36	2.40*	2.54*	2.92*	1.75
4	13.36					.70	1.74	1.88*	2.26*	1.79
6	14.06						1.04	1.18	1.56	1.83
7	15.10							.14	.52	1.85
8	15.24								.38	1.87

*P < .05

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่า มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนที่ 5, 7 และ 8 ไม่แตกต่างกัน แต่ต่างก็แตกต่างจากโรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 โรงเรียนที่ 3 และ 4 มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ต่างก็แตกต่างจากโรงเรียนที่ 5 และ 8 ส่วนโรงเรียนที่ 6 มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยแตกต่างจากโรงเรียนที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และจะเห็นได้ว่า โรงเรียนที่ 5, 7 และ 8 ต่างก็มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 โรงเรียนที่ 3 และ 4 ต่างก็มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยต่ำกว่าโรงเรียนที่ 5 และ 8 และโรงเรียนที่ 6 มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ 1

การที่นักเรียนมีมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ วิธีสอนของครูอาจจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนของครูกับมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของโรงเรียนที่มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยแตกต่างกันนี้ คือ

ก. นักเรียนโรงเรียนที่ 5, 7 และ 8 มีมีโนทัศน์โดยเฉลี่ยแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 จึงได้พิจารณาการสอนของครูทั้ง 6 โรงเรียน จากตารางที่ 16 ปรากฏว่า โรงเรียนที่ 5 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือใช้วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน โรงเรียนที่ 7 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน และการอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การสอนตามแบบเรียน การแสดงบทบาท การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การใช้วิทยากร และการใช้อุปกรณ์การสอน โรงเรียนที่ 8 ครูใช้วิธีสอนแบบอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและการใช้วิธีแก้ปัญหา วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสอนตามแบบเรียนและการใช้วิทยากร วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนวิธีสอนของครูโรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 ปรากฏว่า โรงเรียนที่ 1 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้การบรรยายและสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม และวิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน โรงเรียนที่ 2 ครูใช้วิธีสอนแบบอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ ใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและการบรรยาย วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน โรงเรียนที่ 3 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ สอนตามแบบเรียนและสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือวิธีแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลองและการแสดงบทบาท

เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนที่ 5, 7 และ 8 ซึ่งมีมีโนทัศน์โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ต่างก็มีมีโนทัศน์โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนโรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีสอนแบบอภิปรายแสดงความคิดเห็นกับใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันมากที่สุดใกล้เคียงกันทั้ง 3 โรงเรียน วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดแตกต่างกันไปคือ โรงเรียนที่ 5 ครูใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้และนอกจากนี้ยังใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ มากทุกวิธี โรงเรียนที่ 7 ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือการสอนตามแบบเรียน

การแสดงบทบาท การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน
โรงเรียนที่ 8 ครูใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้อุปกรณ์การสอน ส่วน
โรงเรียนที่ 1, 2 และ 3 ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากใกล้เคียงกันทั้ง 3
โรงเรียน และใช้วิธีสอนแบบอภิปรายแสดงความคิดเห็นกับสอนโดยการตั้งคำถามใกล้เคียงกัน
วิธีละ 2 โรงเรียน คือโรงเรียนที่ 1 และ 2 กับโรงเรียนที่ 1 และ 3 ตามลำดับ วิธีสอน
ที่แตกต่างกันออกไปคือ โรงเรียนที่ 2 ครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน โรงเรียนที่ 3
ครูใช้การสอนตามแบบเรียน โรงเรียนที่ 1 ครูไม่ใช้วิทยากรและอุปกรณ์เลย โรงเรียนที่ 3
ครูไม่ใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลองและการแสดงบทบาท

ข. นักเรียนโรงเรียนที่ 3 และ 4 มีมีโน้ตค้นโดยเฉลี่ยแตกต่างจากนักเรียน
โรงเรียนที่ 5 และ 8 จึงได้พิจารณาการสอนของครูทั้ง 4 โรงเรียน จากตารางที่ 16
ปรากฏว่า โรงเรียนที่ 3 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรอง
ลงมาคือสอนตามแบบเรียนและสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การฝึกทักษะ
การมีส่วนร่วมและวิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ วิธีแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลอง และการ
แสดงบทบาท โรงเรียนที่ 4 ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้
ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและการสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้
อุปกรณ์การสอน วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้วิทยากร ส่วนวิธีสอนของครูโรงเรียนที่ 5
โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ การ
อภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือ ใช้
วิทยากรและใช้อุปกรณ์การสอน โรงเรียนที่ 8 ครูใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับ
หนึ่ง อันดับรองลงมาคือใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน และใช้วิธีแก้ปัญหา วิธีสอนที่ใช้น้อย
ที่สุดคือ การสอนตามแบบเรียนและการใช้วิทยากร วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้อุปกรณ์
การสอน

เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนที่ 3 และ 4 ซึ่งมีมีโน้ตค้นโดยเฉลี่ย
ไม่แตกต่างกันแต่ต่างก็มีมีโน้ตค้นโดยเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนโรงเรียนที่ 5 และ 8 ส่วนใหญ่
ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายและสอนโดยการตั้งคำถามมากที่สุดใกล้เคียงกันทั้ง 2 โรงเรียน
วิธีสอนที่ใช้น้อยแตกต่างกันไปคือ โรงเรียนที่ 3 ใช้การสอนตามแบบเรียน วิธีสอนที่ไม่ใช่เลย

คือวิธีแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาท โรงเรียนที่ 4 ครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การสอนตามแบบเรียน การสร้างสถานการณ์จำลองและการใช้วิทยากร ส่วนโรงเรียนที่ 5 และ 8 ส่วนใหญ่ครูจะใช้วิธีสอนแบบอภิปราย แสดงความคิดเห็น และใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่แตกต่างกันไปคือ โรงเรียนที่ 5 ครูใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ มากทุกวิธี โรงเรียนที่ 8 ครูใช้วิธีแก้ปัญหาและไม่ใช้อุปกรณ์การสอนเลย

ค. นักเรียนโรงเรียนที่ 6 มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนที่ 1 จึงได้พิจารณาการสอนของครูทั้ง 2 โรงเรียน จากตารางที่ 16 ปรากฏว่า โรงเรียนที่ 6 โดยเฉลี่ยแล้ว ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือวิธีแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาท การฝึกทักษะการมีส่วนร่วม การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนโรงเรียนที่ 1 โดยเฉลี่ยแล้วครูใช้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับที่หนึ่ง อันดับรองลงมาคือ การสอนแบบบรรยายและการสอนโดยการตั้งคำถาม วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือการฝึกทักษะการมีส่วนร่วม วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การใช้วิทยากรและการใช้อุปกรณ์การสอน

เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนที่ 6 มีมโนทัศน์โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนโรงเรียนที่ 1 แต่ทั้งสองโรงเรียนต่างก็ใช้วิธีสอนแบบบรรยายและสอนโดยการตั้งคำถามมากที่สุดเหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน วิธีสอนที่ใช้สอนมากแตกต่างกันไปคือ โรงเรียนที่ 3 จะสอนตามแบบเรียน วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การแก้ปัญหา การสร้างสถานการณ์จำลองและการแสดงบทบาท โรงเรียนที่ 4 ครูใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน วิธีสอนที่ไม่ใช่เลยคือ การสอนตามแบบเรียน การสร้างสถานการณ์จำลอง และการใช้อุปกรณ์การสอน